

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **K. S.**, zast. Mgr. Pavlem Čižinským, advokátem se sídlem Ječná 548/7, Praha 2, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2011, č. j. CPR-2374-2/ČJ-2011-9CPR-V234, o správním vyhoštění, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2012, č. j. 8 A 334/2011 - 58,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2012, č. j. 8 A 334/2011 - 58, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného pravomocného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2011, č. j. CPR-2374-2/ČJ-2011-9CPR-V234.

Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Praha, odboru cizinecké policie, oddělení pobytových kontrol, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně"), ze dne 26. 1. 2011, č. j. KRPA-5439/ČJ-2011-000022, o jeho správním vyhoštění s dobou, po kterou mu nelze umožnit vstup na území České republiky, stanovenou na 6 měsíců podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), neboť pobýval na území České republiky, ačkoli k tomu nebyl oprávněn v období od 1. 9. 2010 do 25. 1. 2011, kdy byl kontrolován policisty na ulici Cigánkova, Praha 4. Následně provedenou lustrací bylo zjištěno, že stěžovatel pobýval na území České republiky na základě dlouhodobého pobytu za účelem studia a dne 18. 5. 2010 podal žádost o prodloužení tohoto pobytu, avšak správním orgánem rozhodujícím v dané věci byl upozorněn, že žádost není kompletní, protože neobsahuje doklady o zajištění ubytování. Na základě toho správní orgán ještě téhož dne přerušil předmětné řízení a stěžovateli k odstranění zmíněných nedostatků poskytl lhůtu 20 dnů. Stěžovatel nedostatky žádosti neodstranil, a proto správní orgán usnesením ze dne 21. 7. 2010, č. j. CPPH-042385/CI-2010-60, řízení o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu zastavil. Citované usnesení bylo stěžovateli doručeno na adresu: N. 12, P., kterou uvedl jako adresu svého pobytu na území České republiky. Nicméně na této adrese zásilku nepřevzal a správní orgán mu tedy dle § 24 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád"), doručil usnesení na základě fikce doručení dne 9. 8. 2010. Dne 25. 8. 2010 nabylo usnesení právní moci a dne 31. 8. 2010 uplynula platnost povolení k dlouhodobému pobytu stěžovatele, který se i nadále zdržoval na území České republiky, čímž naplnil důvody pro vydání shora citovaného rozhodnutí o správním vyhoštění.

Napadeným rozsudkem shledal městský soud žalobu jako nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), zamítl.

Z protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ze dne 25. 1. 2011 městský soud zjistil, že stěžovatel výslovně uvedl: „*Jsem si vědom, že se zdržuji Na území České republiky neoprávněně*". V daném případě tak došlo k vědomému porušení právních předpisů ze strany stěžovatele a jeho námitku, že žil v přesvědčení, že na území České republiky pobývá legálně, městský soud odmítl jako nepatřičnou.

Městský soud odmítl taktéž námitku stěžovatele zpochybňující platnost doručení rozhodnutí o zastavení řízení pomocí fikce dne 9. 8. 2010, jakož i následné nabytí právní moci dne 25. 8. 2010. Poukázal přitom na nesplnění ohlašovací povinnosti stěžovatele podle § 98 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, přestože pobýval mimo území České republiky déle než 30 dnů. Ze správního spisu, resp. z fotokopie cestovního dokladu, vzal totiž za prokázané, že dne 26. 5. 2010 letecky opustil území České republiky, na které se opět letecky vrátil až dne 26. 8. 2010. Na stěžovatele proto podle názoru městského soudu nelze vztáhnout ustanovení § 24 odst. 2 správního řádu týkající se nezaviněné nemožnosti uloženou písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout.

Ve vztahu k možnosti tzv. navrácení lhůty podle § 41 správního řádu, kterého se stěžovatel dovolával, konstatoval městský soud, že postup podle uvedeného ustanovení je možný pouze na základě žádosti účastníka řízení. Z tohoto důvodu tedy nelze žalovanému odvolacímu orgánu vyčítat, že nezkoumal, zda zde nebyl důvod pro prominutí zmeškání lhůty dle § 41 správního řádu, když žádost o tento postup měl stěžovatel podat v jiném řízení. Ostatně ze správního spisu je zřejmé, že takové řízení dne 16. 12. 2010 inicioval podáním odvolání proti usnesení o zastavení řízení ve věci prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, k němuž připojil též omluvu za pozdní dodání dokumentů.

I z toho městský soud dovodil, že si stěžovatel byl plně vědom skutečnosti, že se na území České republiky nachází neoprávněně a k jeho námitce, že mu v této souvislosti nebyl vystaven výjezdní příkaz, odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 Azs 16/2005 - 34, publikovaný pod č. 808/2006 Sb. NSS a dostupný též z www.nssoud.cz, stejně jako další zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Podle tohoto rozsudku výjezdní příkaz udělený policií podle § 50 odst. 1 zákona o pobytu cizinců není úkonem správního orgánu zakládajícím, měnícím, rušícím nebo závazně určujícím práva nebo povinnosti (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jde tak o úkon vyloučený ze soudního přezkumu podle § 70 písm. a) s. ř. s.

V kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že rozsudek městského soudu napadá pro nesprávné posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], jakož i pro jeho nepřezkoumatelnost, neboť se nevypořádal se všemi žalobními námitkami [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Městský soud pominul posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 174a zákona o pobytu cizinců, zejména s ohledem na studium stěžovatele v České republice. V napadeném rozsudku není obsažena žádná úvaha ohledně dopadu daného rozhodnutí do jeho studia a ohledně dalších faktorů vyjmenovaných v citovaném ustanovení zákona o pobytu cizinců. V tomto smyslu ho tedy stěžovatel považoval za nepřezkoumatelný a poukazoval též na to, že městský soud nijak nereagoval ani na námitku týkající se špatné komunikace s policií, které se stěžovatel bezúspěšně opakovaně dotazoval na stav svého řízení o žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu.

Pokud jde o namítané nesprávné posouzení právní otázky ze strany městského soudu, toto spatřoval stěžovatel v tom, že by se na něho měla vztahovat ohlašovací povinnost podle § 98 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Dle jeho názoru totiž z předmětného ustanovení neplyne povinnost hlásit cesty do zahraničí, jakkoli by tyto cesty měly být dlouhé. Upravuje pouze povinnost cizince hlásit změnu místa pobytu v rámci České republiky, např. při přestěhování z jedné adresy na druhou. Ostatně žalovaný tento závěr v napadeném rozhodnutí ani nepoužil a městský soud tak stěžovateli připsal povinnost, kterou zákon neukládá.

V návaznosti na to pak poznamenal, že je podstatné, zda cizinec o neoprávněnosti svého pobytu věděl a zda porušil zákon vědomě či nevědomě. Jeho vyjádření v protokolu ze dne 25. 1. 2011 je nutno chápat jako vyjádření právního laika v tom smyslu, že věděl, že

s jeho pobytem není něco v pořádku, a z toho důvodu se snažil zjistit, jak se věci mají. Rozhodně z něho nelze dovozovat, že by si byl plně vědom svého neoprávněného pobytu a toho, že bude vyhoštěn. Pokud by toto věděl, spíše by se skrýval a nesnažil se situaci řešit. Zdůraznil přitom, že dne 25. 1. 2011 byl zadržen na pracovišti Ministerstva vnitra v Praze v ulici Cigánkova, kam se šel informovat ohledně svého pobytu. Rovněž skutečnost, že dne 16. 12. 2010 podal odvolání, svědčí dle názoru stěžovatele pro to, že se domníval, že tento postup má smysl a věc není ještě ztracena.

K otázce platnosti doručení rozhodnutí o zastavení řízení stěžovatel konstatoval, že pokud bylo toto rozhodnutí, v důsledku kterého pozbyl povolení k pobytu, prokazatelně doručeno fikcí dle § 24 správního řádu, měl by se s touto skutečností správní orgán rozhodující o správním vyhoštění vypořádat. Současně poznamenal, že žádost o tzv. navrácení lhůty podle § 41 správního řádu podal k Ministerstvu vnitra a Komisi pro rozhodování ve věcech cizinců; o této žádosti ovšem nebylo rozhodnuto a s ohledem na § 41 odst. 2, větu třetí, správního řádu se lze proto obávat, že navrácení lhůty již nebude možné.

Konečně k rozsudku Nejvyššího správního soudu pod č. j. 3 Azs 16/2005 - 34 konstatoval, že se týká zcela jiné otázky a rozhodně ho nelze vykládat v tom smyslu, že by nebylo pochybením policie, pokud opomene cizinci vystavit výjezdní příkaz. Smyslem výjezdního příkazu je dle názoru stěžovatele dát cizinci jasně najevo, že jeho povolení k pobytu skončilo a dát mu určitý čas, aby v souladu se zákonem z území České republiky odcestoval. Pokud však ze strany policie ani Ministerstva vnitra (po 1. 1. 2011) nebyl stěžovateli vystaven výjezdní příkaz, ač se u nich byl opakovaně informovat na svůj pobyt, mělo by to mít velký vliv na přiměřenost rozhodnutí o správním vyhoštění.

Na základě všech těchto skutečností stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a aby zrušil též napadené rozhodnutí žalovaného a přiznal mu náhradu nákladů řízení.

Žalovaný se k obsahu kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je částečně důvodná.

Stěžovatel namítal nepřezkoumatelnost napadaného rozsudku, kterou spatřoval v nedostatečném vypořádání žalobních námitek poukazujících na nepřiměřenost rozhodnutí o správním vyhoštění a špatnou komunikaci s orgány policie a Ministerstva vnitra.

Z toho lze dovodit, že stěžovatel považoval rozsudek městského soudu za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, což je vada, kterou se Nejvyšší správní soud

opakovaně zabýval. Z konstantní judikatury lze zmínit například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007 - 64, a ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005 - 245). Z nich se podává, že rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jestliže například není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu; dále z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě; proč považuje žalobní námitky za liché, mylné nebo vyvrácené; či proč subsumoval skutkový stav pod zvolené právní normy. Dalším důvodem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí může být případ, kdy soud opomněl přezkoumat některou ze žalobních námitek včas uplatněných, či obsahuje-li odůvodnění rozsudku toliko převzaté pasáže z publikovaného judikátu v jiné, skutkově i právně odlišné věci, aniž dále rozvádí dopad převzatých závěrů na konkrétní souzený případ a na samotné rozhodnutí ve věci.

V daném případě stěžovatel v žalobě pod bodem IV. zmínil problematickou komunikaci s orgány policie, resp. Ministerstva vnitra, na které byla agenda povolování pobytu převedena. Současně v daném bodě zmínil též to, že mu nebyl vystaven výjezdní příkaz a že nebyl vzat v potaz § 174a zákona o pobytu cizinců a posouzena přiměřenost správního vyhoštění v souvislosti s jeho studiem na území České republiky. Jednalo se tedy o několik na sebe navazujících dílčích námitek, z nichž městský soud zohlednil a vypořádal pouze námitku směřující proti nevystavení výjezdního příkazu; viz výše provedená rekapitulace napadeného rozsudku. Ostatní námitky městský soud nijak nevypořádal a nezabýval se jimi, ačkoli se jimi zabývat měl a měl posoudit především přiměřenost rozhodnutí o správním vyhoštění v kontextu všech stěžovatelem tvrzených skutečností pod bodem IV., zejména v kontextu jeho studia na území České republiky. Absence jakékoli úvahy městského soudu v tomto směru činí napadený rozsudek nepřezkoumatelným a předmětná kasační námitka stěžovatele je proto důvodná.

Nepřezkoumatelnost důvodů rozsudku však není takového rozsahu, aby bránila věcnému posouzení dalších kasačních námitek. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí, týká-li se jen části rozhodnutí tak, jako je tomu i v daném případě, totiž a priori nevylučuje, aby se orgán, jenž takto vadné rozhodnutí přezkoumává, zabýval též podstatou věci či alespoň některými otázkami týkajícími se podstaty věci; k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, publikované pod č. 1566/2008 Sb. NSS, podle kterého: „*...krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (podobně též Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti) není oprávněn vyhnout se hodnocení těch skutkových a právních otázek, které, jelikož se jimi orgán či soud, jehož rozhodnutí se přezkoumává, v potřebné míře zabýval, samy o sobě předmětem přezkumu být mohou, poukazem na to, že ve vztahu k jiným skutkovým či právním otázkám, od předchozích oddělitelným, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné*“.

Nejvyšší správní soud se proto zabýval i dalšími kasačními námitkami, které jsou jednoznačně oddělitelné, jakkoli rovněž směřují proti správnímu vyhoštění stěžovatele. Ostatně to je podstatou projednávané věci a v tomto směru je potřeba nejprve poznamenat, že správní vyhoštění představuje specifické administrativní opatření v oblasti kontroly

přistěhovalectví, jehož legální definice je stanovena v ustanovení § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců; dle tohoto ustanovení se jedná o ukončení pobytu cizince na území České republiky, které je spojeno se stanovením doby k vycestování a doby, po kterou nelze umožnit cizinci další vstup.

Správní vyhoštění je tedy svým obsahem rozhodnutím nikoli sankční povahy, ale toliko správním rozhodnutím, které obsahově vyjadřuje zájem státu na tom, aby se jím dotčený cizinec na území státu nezdržoval (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 Azs 125/2004 - 54, publikovaný pod č. 864/2006 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 5 Azs 94/2005 - 52, publikovaný pod č. 1164/2007 Sb. NSS).

Tato v zásadě preventivní podstata správního vyhoštění má svůj význam zejména z hlediska zavinění cizince, které není třeba prokazovat a při ukládání správního vyhoštění se vychází z toho, že naplnění určité skutkové podstaty znamená pro stát automaticky nutnost nařídit cizinci, aby opustil území České republiky a zakázat mu pobyt na území České republiky i po určitou v rozhodnutí stanovenou dobu v budoucnu. To potvrzuje i judikatura Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010 - 74, publikovaném pod č. 2129/2010 Sb. NSS, poukázal na to, že: „*... policie cizinci vydá rozhodnutí o správním vyhoštění až na 10, 5 či 3 roky vždy, nastane-li některá ze skutkových situací předvídaných v ustanovení § 119 odst. 1*“.

V posuzovaném případě lze jako zmíněnou skutkovou situaci označit pobyt stěžovatele na území České republiky v období od 1. 9. 2010 do 25. 1. 2010, ač k němu nebyl oprávněn, neboť platnost jeho povolení k dlouhodobému pobytu skončila k 31. 8. 2010. Za této situace tedy byly splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců, a je jedno, co stěžovatel uvedl v protokolu ze dne 25. 1. 2011 a zda o neoprávněnosti svého pobytu věděl či nevěděl. Tato skutečnost není a ani nemůže být z hlediska toho, zda mělo být aplikováno citované ustanovení zákona o pobytu cizinců, relevantní.

Jak již bylo řečeno výše, zavinění stěžovatele, jakožto jeho vnitřní psychický stav ke skutečnostem, které zakládají důvod pro uložení správního vyhoštění, tj. nelegální pobyt, není třeba prokazovat např. na rozdíl od řízení o přestupku. Proto také vydání rozhodnutí o uložení správního vyhoštění nezávisí na předchozím vyřešení otázky, zda protiprávním jednáním cizince, které je důvodem pro jeho vyhoštění, byl či nebyl spáchán přestupek. Řízení o uložení správního opatření a přestupkové řízení jsou samostatná a na sobě nezávislá řízení, což plyne i z rozdílné povahy opatření ukládaných správními orgány v těchto řízeních (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2009, č. j. 9 As 32/2008 - 57).

Navíc nelze přehlédnout, že i kdyby stěžovatel o svém nelegálním pobytu opravdu nevěděl, nic to nemění na tom, že o něm vědět mohl a měl. Je totiž potřeba poukázat na to, že platí obecná zásada *ignorantia legis neminem excusat*, tedy neznalost práva neomlouvá, a to tím spíš, že se jedná o elementární neznalost z hlediska podmínek pobytu cizince na území České republiky. Nehledě na to, že o nevědomosti stěžovatele lze významně pochybovat v situaci, kdy podal odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení ve

věci prodloužení platnosti jeho předchozího povolení k dlouhodobému pobytu, jak správně poukázal již městský soud.

S městským soudem lze souhlasit také v tom, že požádat o prominutí zmeškání úkonu podle § 41 správního řádu měl stěžovatel učinit ve vztahu k jinému řízení, a sice řízení o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, které bylo zastaveno. Obdobně též žádost o určení neplatnosti doručení podle § 24 odst. 2 správního řádu bylo na místě uplatnit v tomto řízení, nikoli v řízení o správním vyhoštění. Nejen, že jde o typově odlišná správní řízení, ale – a to především – platí presumpce správnosti, podle které se má za to, že správní akt je zákonný a správný, a to až do okamžiku, kdy příslušný orgán zákonem předvídanou formou prohlásí správní akt za nezákonný a zruší jej. Po celou dobu své existence až do svého eventuálního zrušení vyvolává správní akt právní následky, zakládá práva a povinnosti. (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 As 79/2008 - 128).

Přeneseno na nyní projednávanou věc to znamená, že nebylo-li zrušeno rozhodnutí o zastavení řízení o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, je třeba z tohoto rozhodnutí vycházet a nelze ho zpochybňovat v řízení o správním vyhoštění. Stěžovatel se proto mýlí, pokud tvrdí, že v rámci tohoto řízení se měl správní orgán vypořádat též s otázkou platnosti doručení a možností tzv. navrácení lhůty podle § 24 odst. 2, ve spojení s § 41 správního řádu. Jakkoli totiž obě citovaná ustanovení umožňují za určitých podmínek zvrátit důsledky fikce doručení, je nepochybné, že je třeba je využít pouze na základě žádosti uplatněné ve vztahu k řízení, jehož výsledem bylo rozhodnutí doručené právě pomocí fikce; tímto bylo řízení o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nikoli řízení o správním vyhoštění, ačkoli na první uvedené řízení skutkově i časově navazuje.

Podal-li stěžovatel skutečně žádost o navrácení lhůty podle § 41 správního řádu, jak tvrdí v kasační stížnosti, pak tato mohla mít maximálně za následek přerušení řízení o správním vyhoštění při splnění podmínek podle § 64 správního řádu; primárním předpokladem pro tento postup ovšem bylo, aby byl rozhodující správní orgán o této skutečnosti informován, což se nestalo. Stěžovatel svoji žádost nedoručil policii, ale Ministerstvu vnitra a Komisi pro rozhodování ve věcech cizinců a ve svém odvolání proti rozhodnutí o správní vyhoštění v tomto směru pouze poznamenal, že: „*rozhodnutí nijak neřeší, zda rozhodnutí o zastavení řízení o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu čj. CPPH-042358/CI-2010-60 ze dne 21. 7. 2010 netrpí vadami, pro které je třeba jej zrušit (ať již v přezkumném řízení či na základě odvolání)*“.

Ve světle výše uvedeného se proto jeví jako nadbytečné zabývat se podmínkami pro uplatnění § 41 správního řádu, jakož i § 24 odst. 2 správního řádu, které se věcně týkají jiného řízení, stejně jako otázka dočasné nepřítomnosti stěžovatele na území České republiky a jeho případného porušení povinností podle § 98 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.

Pouze pro úplnost však Nejvyšší správní soud považuje za nutné poznamenat, že jak ze samotné dikce § 98 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, tak z názvu celé hlavy VII. zákona o pobytu cizinců (§ 93 až § 102), která zní: „*Hlášení místa pobytu na území*“, je

jasné, že se nejedná o pobyt v zahraničí, ale o pobyt na území České republiky. Svědčí tomu též § 1 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, dle kterého: „*tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelný právní předpis Evropských společenství podmínky vstupu cizince na území České republiky (dále jen "území") a vycestování cizince z území...*“. Stěžovateli proto nelze vyčítat nesplnění povinnosti, kterou neměl, a je otázkou, zda v daném případě skutečně nebyly naplněny podmínky pro aplikaci § 24 odst. 2, resp. 41 správního řádu. Nicméně odpověď na tuto otázku byla či měla být předmětem zcela jiného řízení, a sice řízení o prodloužení pobytu, jak již bylo uvedeno výše.

Řízení o správním vyhoštění na toto řízení pouze logicky navazuje za situace, kdy pobyt stěžovatele nebyl prodloužen – jedno z jakých důvodů – a on nevycestoval, ač k dalšímu pobytu na území České republiky nebyl oprávněn.

Stěžovatel v této souvislosti namítal neudělení výjezdního příkazu, tj. dokladu, který z moci úřední uděluje policie, příp. Ministerstvo vnitra, nastane-li skutečnost související se skončením pobytu cizince předvídaná v § 50 odst. 1 zákona o pobytu cizinců; mezi tyto skutečnosti patří i ukončení přechodného pobytu cizince na území České republiky, což nastalo v právě projednávaném případě. To, že stěžovateli výjezdní příkaz udělen nebyl, ovšem neznamená, že by se stal pobyt stěžovatele oprávněným nebo že by o jeho neoprávněnosti nevěděl. Pokud stěžovatel skutečně opakovaně navštěvoval příslušné orgány policie či ministerstva vnitra, aby vyřešil svůj další pobyt na území České republiky, bylo možné toto jednání stěžovatele společně s tím, že mu nebyl vystaven výjezdní příkaz, zohlednit jednak v rozsahu doby správního vyhoštění a jednak v rámci posuzování přiměřenosti podle § 174a zákona o pobytu cizince.

Přiměřenost rozhodnutí o správním vyhoštění je nutno posuzovat nejen ve vztahu k případnému zásahu do soukromého a rodinného života cizince, ale je na místě též posouzení dalších relevantních skutečností uvedených v citovaném ustanovení jako je např. druh a závažnost protiprávního jednání cizince. Při zvažování závažnosti lze proto zohlednit i okolnosti, za kterých bylo předmětné protiprávní jednání spácháno, včetně toho, zda se ze strany stěžovatele nejednalo o provinění pramenící spíše z podcenění situace a nastalých důsledků, které se mohou jevit jako příliš přísné v případě cizince, který v České republice studoval a není zřejmé, že by zde měl jiné pobytové problémy.

Posouzení přiměřenosti podle § 174a zákona o pobytu cizinců však bude muset v prvé řadě přezkoumat městský soud, neboť touto otázkou se vůbec nezabýval, ačkoli se jí zabývat měl. Na základě toho také Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, byť pouze v této části, a proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Povaha pochybení ze strany městského soudu však neumožnila Nejvyššímu správnímu soudu, aby zrušil i rozhodnutí žalovaného podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., jak navrhoval stěžovatel, neboť by tím nahradil absentující úvahu městského soudu, což by vedlo k faktickému odebrání jedné soudní instance.

V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. října 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu